

СТАНОВИЩЕ

от проф. Буян Филчев

по процедура за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“
Шифър на професионално направление: 8.2. Изобразително изкуство
НХА – Катедра „Резба“

Кандидат:

ас. Любомир Валериев Григоров

Тема:

„ПОРТРЕТЪТ В БЪЛГАРСКАТА СКУЛПТУРА ПРЕЗ ХХ В.“

Научен ръководител:

доц. д-р Момчил Мирчев

Дисертацията съдържа **183** страници, разпределени в увод, три глави, заключение, приноси на изследването, библиография, и приложение – албум съдържащ **112** илюстрации на скулптурни портрети и Списък на скулптурните творби в албума. Приложението е емпирично изследване свързано с разглежданата тема и подкрепящо теоретичното изследване. Проследени са най-важните прояви на съвременната българска портретна скулптура с всички стилкови направления, като са посочени автори, наименования, години, техники и размери. Дисертационният труд е обсъден в катедрата.

Общи бележки за дисертационният труд

Мотивацията за избор на темата е свързана, както с трайния интерес на автора към темата, така и с осъзнатата необходимост от панорамно изследване върху развитието на портрета в българската скулптура през ХХ век. Актуалността и съвременната поява на този труд до голяма степен се определят от факта, че текстове разглеждащи тази проблематика от подобен ъгъл са рядкост. Дистанцията на времето ни дава възможност да погледнем по нов начин на развитието на скулптурното изкуство в България за целият изследван период в областта на портретния жанр и още по-отчетливо да видим как чрез тези творби се отразяват важни за нашата действителност политически, исторически, икономически и културни феномени.

Обект на настоящия дисертационен труд представляват портретните творби, с кавалетен и монументален характер - портретни глави, портретни бюстове, автопортрети, портретни паметници-бюстове и портретни фигурални паметници, както и установяване на спецификите в състоянието и тенденциите, които развиват и променят типологичния характер на българското портретно скулптурно изкуство през целият разглеждан период в неговите най-важни аспекти.

Проследяването, изследването и анализирането на явленията, формирали водещи тенденции към осъвременяването на скулптурното изкуство и практическото му вписване в социалната среда, очертават предмета на това изследване.

Заглавието на дисертационният труд – „**Портретът в българската скулптура през XX в.**“ отговаря на неговото съдържание. Последователността на отделните глави систематично разкрива предмета на анализа, разглежда хипотезите на автора и ги мотивира със съответните теоретични и практически примери. Изследването се фокусира и върху авторите и тяхното творчество през дефинирания период на дисертационния труд и е построено в стройна и логична последователност.

Предметът на изследването е ясно очертан и засяга многобройни области от знанието, като е направен анализ на проблемната област. Авторското мнение в този процес е добре мотивирано и защитено.

Границите на изследването в дисертационния труд се фокусират върху периода от 1878 г. до 1989 г., като авторът подкрепя своя избор с основателни разсъждения свързани с развитието на реалистичната линия в жанра и пътя, който тя извървява именно през този период.

Историографският преглед на съществуващата литература още веднъж подкрепя казаното по-горе, като показва фрагментарни изследвания, неравномерно покриващи целия разглеждан период и видимо загубили своята актуалност поради дистанцията на времето, както и факта, че много от тях са обременени от наложената нормативност на тоталитарната система.

Целта на дисертационния труд е да се проследи развитието на българската портретна скулптура от Освобождението до края на 80-те години на XX век, като се открият основните специфики, художествени стойности и проблематики на културната епоха. Това включва и изследване на специализираната литература, както и изграждане на обединена и систематизирана историография. Общо дефинираните цели са пет и са пределно ясни и конкретни.

Задачите, касаещи постигането на поставените цели, са дефинирани по същия категоричен и ясно систематизиран начин.

Теоретичен модел и методика на изследването

При разработването на дисертацията, с оглед спецификата на материята, предимно е използван методът на сравнителния анализ. Също така са включени елементи на системно-структурен иконографски анализ и синтез, функционален и културно-исторически анализ, изследване на художествената критика, като те уместно са адаптирани към целите и задачите на изследването.

Автентичност на материала и оригиналност на решенията

Във всеки един от разделите на дисертационния труд е направен подробен обзор и е подбран богат емпиричен материал, включващ мнения на художници и изкуствоведи. Направени са необходимите обобщения и заключения в края на всяка от главите на дисертационния труд. Впечатляващ е и визуалният материал и неговата

систематизация. Предложеният материал съдържа потенциал за развитие на заложените в него идеи и разработки.

Заключението съдържа изводи и изчерпателни обобщения по работата, чийто прочит потвърждава основните цели и задачи. То можеше да е по-компактно и синтетично, за да не наподобява малък „автореферат“. По-важното е, че направените сравнителни анализи и оценки на резултатите от дисертацията са научна база за следващо изследване.

Публикации

Авторът има необходимия брой (2) публикации по темата в адекватни издания.

Научни приноси

Дисертационният труд се базира на сериозен практически опит и задълбочено теоретично изследване на посочената тематика.

Посочените от автора осем основни приноси в дисертационния труд са убедителни като формулировка и отговарят на реално свършената работа.

Според мен, най-съществения принос на Любомир Григоров е в това, че успява да предложи подробна и отличаваща се с изчерпателност класификация и да осмисли процесите, довели до развитието и утвърждаването на скулптурния портрет в България през изследвания период, като една съвременна и самостоятелна форма във визуалните изкуства.

Историография

Литературата използвана в дисертационният труд съответства на предмета и обекта на изследването, както и на поставените от автора в отделните глави на труда проблеми. Обемът на използваната литература ни впечатлява с обема на публикациите от различен времеви период. Като достойнство на дисертационният труд трябва да се отбележи това, че в използваната литература са включени преди всичко фундаментални изследвания, които имат съществено значение за съвременната наука. Авторът е положил големи усилия да се запознае и да синтезира значително количество обща и специализирана литература, която служи за здрава основа и точни изводи по темата.

Препоръки:

Препоръчвам на автора да бъде по-взискателен към техническата част, редактиране и коректури, за да се избегнат максимално печатни и други грешки в текста. Препоръчвам на автора да проявява по-голяма прецизност и взискателност към подбора на илюстративния материал от гледна точка на неговото качество и възможност за печат. Трудът би спечелил ако албумът беше направен под формата на приложение. То трябваше да поднесе илюстративния материал според структурата на текста, който ясно разделя съдържанието на три части.

Обобщение:

- **научноизследователска дейност** – кандидатът притежава качества за получаване на образователната и научна степен „доктор“ – задълбочени теоретични познания и професионални умения, научно-изследователски способности и необходимата компетентност в областта на методиката;
- **обща характеристика на труда** – хабилитационният труд има своите безспорни теоретични и практически приноси.

Заключение и предложение:

Оценката ми за дисертационния труд, автореферата, научните публикации и научните приноси на Любомир Григоров е ПОЛОЖИТЕЛНА.

Представеният дисертационен труд отговаря напълно на изискванията на Правилника за развитие на академичния състав. Постигнатите резултати ми дават основание да предложа да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“ на **ас. Любомир Валериев Григоров** по професионално направление: 8.2 Изобразително изкуство.

02. 04. 2022 г. София

Изготвил становището:
проф. Буян Филчев

